

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXIV. évfolyam

Szobotica, KEDD 1923. január 9.

7. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délelőtt
TELEFON SZÁM: Kiadóhivatal 8-58, Szerkesztőség 5-10

Előfizetési ár negyedévre 90 dinár

SZERKESZTŐSÉG: Kralja Alexandra-utca 4 szám alatt
Kiadóhivatal: Kralja Alexandra-utca 1 (Leibach-palota)

A Magyar Párt és a kormány

A Magyar Párt megbizottai szóbeli megbeszéléseket folytattak a kormány illetékes köreivel a választói jog kérdésében és a tanácskozások pozitív eredménye, hogy: meg van, illetve meg lesz a magyar választói jog. A párt vezetőségének hivatalos közlése szerint a kormány részéről kifejezetten kötelező ígéretet tettek arra nézve, hogy a magyar nemzetiségű állampolgárokat január végéig hivatalból en bloc felveszik a választói névjegyzékekbe és hogy eképen a magyarok a márciusi országos képviselőválasztásokon szavazati joguk birtokában lesznek. E nyilatkozat azt jelenti, hogy a jugoszláviai magyarság egyik legnagyobb és legelső sorban orvoslásra szoruló nagy sérelme megszűnik.

A Magyar Párt vezetősége bizik a kormány ígéretében és nincsen ok arra, hogy a magyarság széleskörű tömegei továbbra is kételkedjenek a választói jog gyakorlati megvalósulásában. Már eleve fel kell tételezni a kormányról, hogy ígéretét tetteivel fogja beváltani, hogy most kifejezett elhatározásának minden körülmények között érvényt fog szerezni. A választójogi kérdés tehát hamarosan lekerül a napirendről, hogy helyet adjon más, szintén nagy horderejű gyakorlati problémáknak, amelyeknek gyors és kielégítő megoldása szintén hő vágya a jugoszláviai magyarság egyetemének és lényeges, sarkalatos pontja a Magyar Párt politikai, gazdasági és kulturális programjának.

A választói jog nélkül levő jugoszláviai magyarság mindaddig, míg legerősebb, legtermészetesebb, legemberibb jogának tényleges gyakorlása lehetővé válik, tétlenül, bénán passzivitásra volt kényszerítve és nemcsak az országos politikában nem vehetett részt, de saját kulturális és gazdasági céljainak szolgálatában is megátolta a törhetetlen jogtalanság, a bázis nélküli valóság, a kiközösítettség. A választói jog megszerzése tehát a lefojtott magyar erőknél és értékeknél felszabadulását, a szorosabb értelemben vett politikai életen kívül való érvényesülését, pezsdülő munkára lendülését is jelenti.

Ezért oly nagy jelentőségű a még az egyben újság, a friss szenzáció erejével ható esemény, hogy: elérkeztünk a választójoghoz. A Magyar Párt akciójára a a kormány megadta nekünk azt az állampolgári jogunkat, amelyet az alkotmány már egyszersmindenkora megadott. Az alkotmány minden kikötés nélkül, — hogy úgy ne mondjuk önzetlenül —

gondoskodott arról, hogy nekünk jugoszláviai magyaroknak, mint az ország állampolgárainak meg legyen a választójogunk. Hogy a kormány szintén ugyanolyan önzetlenséggel bonyolította le ezt az ajándékozási jogügyletet, az nem állapítható meg teljes bizonyossággal. A kormány ugyanis sok mindenfelét ajándékozhat, de választójogot nem. Eppen a választójogot nem ajándékozhatja. A valóságban azonban mégis a kormánytól függött, hogy az alkotmány számunkra legbecselesebb ajándékát mikor vehetjük birtokunkba?

Ez a „mikor“ volt az alkudozások tárgya most Beogradban, mert minek szépítsük: alkudozások voltak ott a Magyar Párt megbizottai és a kormány illetékes körei között. Semmit sem adnak ingyen, még az ajándékot sem. És éppen azért, mert ez a mostani ajándék csak a megajándékozottnak került költségébe, nem szükséges neki külön hála köszönetet mondani. A mi fizetségünk legyen az őszinte bizalom a feltétlen jóhiszeműség, annak a kinyilatkoztatása, hogy bizunk a kormány ígéretében, a kormány elhatározásának komolyságában.

És most, hogy ez az első „vásár“ nyélbeütődött, azt óhajtjuk, hogy minél kevesebbszer ismétlődjenek meg más dolgokban is. Az volna a jó, a megnyugtató, az örvendetes, ha nem kellene mindig egy-egy képviselőválasztásra várnia a jugoszláviai magyarságnak, a „jó alkalomra“, a „kedvező helyzetre“, az „erők eltolódására“, hogy a maga számára mindig egy-egy újabb olyan ajándékot alkudozzon ki, amelyet az alkotmány, a törvény és a békeszerződések már amúgy is megadtak neki. Hogy ne kelljen a „mikor“-t várnia mindig.

Lehet, hogy holnap, holnapután annak a beogradi megbeszélésnek paktum lesz a neve és lehet, hogy nemcsak a választójogra vonatkozik, mert lehet, hogy a jugoszláviai magyarság egyéb égetően sürgős problémáinak ideiglenes megoldását is megkísérelni kívánja. Annyi bizonyos, hogy a Magyar Párt és a jugoszláviai magyarság a létrejött megállapodásokat s az őket illető kötelezettségeket becsületesen állani fogják.

Helyes volt, szükséges volt ez a beogradi tanácskozás és ez a megegyezés már csak azért is, mert a Magyar Párt tanubizonyoságot tett arról, hogy nincsenek az állam ellen irányuló rejtett céljai, hogy becsületesen részt kíván a magyarság számára az alkotó munkából, hogy míg egyrészt az el nem vitatható polgári jogok meg-

valósulását követeli, másrészt nem akar elkülönülni, nem igyekszik tüntető passzivitással, egyoldaluan, titkos utakon haladni ismeretlen célok felé. Helyes volt, szükséges

volt, hogy a kormány megismerje azokat a minimális követeléseket, amelyeknek elismerése és teljesítése csak az állam konszolidációját segíti elő.

Tiltakoznak a demokraták a Magyar Párt és a kormány megegyezése ellen

Törvénytelennek tartják a kormány eljárását

Beogradból jelentik: A »Bácsme gyei Napló« beogradi tudósítója beszéltetést folytatott a demokratapárt egy tekintélyes képviselőjével, a kormányban a Magyar Párt kommunikációjában ismertett ígéretéről a nemzetiségeknek a választói névjegyzékbe való felvételéről.

A politikus kijelentette, hogy a nemzetiségekkel nem lehet kivételt tenni és a demokratapárt a legnagyobb ellenőrzést fogja gyakorolni ebben a kérdésben. Szerinte ilyen visszaélést nem lehet eltűrni, hogy a névjegyzékek lezárásának törvényes határideje letelte után azokba még polgárokat felvegyenek és ezeknek a listáknak alapján folytatásuk le a választásokat.

Nagyon jellemző, hogy ez a nyilatkozat abból a forrásból fakadt, a honnan annak idején az opciósjog meghosszabbításának perverz ötlete is kiindult. A vajdasági demokrata képviselőknek az utóbbi időkben a választási agitáció folyamán elhangzott kijelentéseivel ez a nyilatkozat élénk ellentétben áll. Ha a vajdasági demokraták azt akarják, hogy választási kijelentéseiket komolyan vegyék, akkor jól tennék, ha idejkorán utját állják a pártjukban ismét felmerülő jogfosztó törekvéseknek. Hiszen a közvélemény még azt sem felejtette el, hogy a jogfosztó titkos rendeletet nagyrészt az ő tisztviselők is végrehajtották a legtöbb esetben.

A muzulmánok beléptek a kormányba

Két új miniszter: Omerovics és Sevcics — A radikálpárt jelöltje

Tegnap megírta a Bácsme gyei Napló, hogy a kormány milyen kellemetlen helyzetbe került a pénzügyi bizottság renitenciája miatt, amelyet nem tud össze hívni. Mint Beogradból jelentik, hétfőn váratlanul mégis összehívta a kormány a pénzügyi bizottságot, egészen szokatlan módon. Minthogy a pénzügyminiszter Veljkovics elnököt és Stajics alelnököt többször eredménytelenül szólította fel a bizottság egybehívására, mára a képviselőház hirdetőtáblájára kifüggesztettek egy meghívót a pénzügyi bizottság január 9-i, keddi ülésére. A meghívón semmiféle aláírás sincs.

Politikai körökben azt hiszik, hogy a kormány ilyen módon ki akarja játszani a pénzügyi bizottság ellenzéki többségét. Addig, míg a muzulmánok nem léptek be a kormányba, a pénzügyi bizottság radikális kisebbsége nem tette ki a szükséges quorumot. Az egy muzulmánal együtt azonban megvan a szükséges quorum, tizenegy tag, úgy, hogy az ellenzéki többség távolmaradása esetén is lehet ülést tartani és megszavazhatják az építési és közlekedési miniszterium számára szükséges hiteleket.

Kinevezték a muzulmán minisztereket

Beogradból jelentik: Sándor király hétfőn aláírta azt az ukázt, amellyel Omerovics Dervist kereskedelmi miniszterre, Sevcics Ahmetet pedig tárcanélküli miniszterre

nevezte ki. Ugyanez a rendelet Szupilo dr. tárcanélküli minisztert földművelésügyi miniszterre nevezi ki.

Ezekkel a kinevezésekkel lezárdtak a kormány és a muzulmánpárt tárgyalásai és a kormány elvesztette homogén radikális jellegét. Másrészt Szupilonak földművelési miniszterre való kinevezésével megdőlt minden kombináció, amely a szlovén kmetpártnak a kormányba való belépésére vonatkozott.

A radikális párt jelölései

Beogradból jelentik: A radikális miniszterek hétfőn értekezletet tartottak, amelyen főleg a miniszterek képviselő jelöltségéről volt szó. Kiszivárgott hírek szerint Pasics miniszterelnök Banjalukán Beogradban és Szerém-megyében lesz lista vezető, Ninasics külügyminiszter Becksereken, Jankovics Velizár közlekedési miniszter Kraljinában, Trifunovics közoktatásügyi miniszter Uzsiczen, Vukicsevics posta miniszter Piroban, Sztojadinovics pénzügyminiszter Beogradban lépnek fel. Jovanovics Vasza ügyvéd Csupriában, Petrovics Nasztaz Vranjában, Gradovics Radoszlav lesz a radikális párt hivatalos listavezetője.

Popovics Velja a miniszterelnök kabinet főnöke hétfőn visszaérkezett Beogradba a drinai kerületből propaganda utjáról.

Az új beogradi cseh követ programja

Svagrovszki, az ujonnan kineve-

zett beogradi csehszlovák ügyvivő egy beogradi újságíró előtt nyilatkozott programjáról. Svagrovski az elhunyt Kalina politikáját akarja folytatni, a két ország politikai és gazdasági közeledésének még szorosabbá tételét. Nagy súlyt helyez a két ország újságíróinak és sportférfiainak közeledésére is.

Bulgária és Jugoszlávia közeledését szívesen látná, de az iniciatíva ebben a kérdésben tőle nem indulhat ki, legfeljebb közvetítő szerepet vállalhatna.

A kisantantnak Magyarországhoz való viszonyáról kijelentette a követ, hogy a kisantant tagjai teljesen szolidárisok abban, hogy a békeszerződés semmiféle megsértését és kijátszását nem fogják megengedni.

Az agrárreform

tönkreteszi

a subotica váresi gazdálkodást

A legutóbbi közgyűlés, amint ismeretes, leszavazta a városi tanácsnak azt a javaslatát, amely szerint a város a tulajdonát képező földekből 500 holdat elad, hogy az így befolyó pénzből új iskolákat építsen. A városi tanácsnak ezzel a földeladással kettős célja volt: egyrészt fedezetet akart teremteni a most már nélkülözhetetlen új iskolák építésére, másrészt meg akarta menteni ezt az 500 hold földet az agrárreformtól, amely mind súlyosabban fekszik rá a város gazdálkodására.

Köztudomású, hogy az agrárreform végrehajtásánál, úgy, mint mindenütt. Suboticán is súlyos hibák történtek épp a múlt évi agrárrevízió alkalmával is, amikor a várostól olyan földeket vettek el, amelyek már berben voltak. Nem utolsó az agrárreformnak a városra nézve káros következményei között az sem, hogy a Subotica tulajdonában még meglévő földek nagyrészt az agrárminisztérium zár alatt tartja,

hogy azok bármikor rendelkezésre álljanak az agrárcélokra való igénybevételre.

Ilyen körülmények között a város, amely a békeszerződésben megállapított határ következtében amugyis sok földet vesztett el, a szekveszt-rált földek felett sem rendelkezik szabadon és ez az állapot erősen hozzájárul az agrárváros jellegű Subotica rossz gazdasági helyzetéhez. Mivel tehát a zár alatt levő földek amugy sem jövedelmeznek a meg-

felelő mértékben és amellett tartani kell azok elvételétől, ezért akarta a város egyelőre 500 holdnak a feloldását kérni, hogy a kockán forgó földeket pénzzé tegye.

A közgyűlés határozatával ez a terv kudarcot vallott és a városi tanács most azon gondolkodik, hogy miképpen teremtsen fedezetet az új iskolák építéséhez, mert az ehhez szükséges jelentékeny összeg előirányzásához a város ez évi költségvetése sem elég teherbíróképes.

A baranyai magyarok élete

Veszelinovics baranyai alispán nyilatkozata a Bácsmegyei Naplónak a közigazgatásról, a megye berendezéséről és a közállapotokról

— Kiküldött munkatársunktól —

Baranya székhelyén lenni, a hermetice elzárt külvilágtól elszigetelt terület centrumát meglátogatni érdekes és el nem mulasztható utja annak, aki hű képpel akar szolgálni erről a jugoszláviai, más részről minden tekintetben elűtő territóriumról.

Az utas elindul ide Dárdára, utközben kiszínezi magának a képet: járási székhely, megyei székhely, központ. Valami, ami már magában véve is többet ígér és többet látszik megmutogatni Baranya nevezetességéből.

Egyenes utcák, rendes házak, napi munkájukkal elfoglalt emberek: a nagyközségek megszokott és állandó képe fogadja az érkezőt.

A község egyik végében, hol már végződnek a házak, húzódik meg sűrűn befásított területen a megyeháza. Valamikor Frigyes exfőherceg kastélya, ahol csend és letompított, halkszavu lakás-sereg surrant át, ma serény munka, zajos irógépkattogás és sűrű rajokban vándorló ügyesbajos felek színhelye.

Ide igyekeztem be, hallani és komoly szót Baranyáról, tudomásul venni egy hivatalos nyilatkozatot az országnak erről a legismeretlenebb és ma tagadás benne, legelhagyagoltabb részéről. Először Baranya lakosságáról, Baranya népeiről, Baranya magyarságáról.

Annyi nyomoruság, annyi baj és jaj hangzott már itt el, annyi néma és titokolt és elfojtott szemnek érzés bujik itt

meg a szemekben, amiről megfeledkezni, amit a forum előtt suba alá rejtteni örök és megbocsájtathatlan véték volna.

A régi kastélyban, aheva befut minden szál a perifériáról s ahonnan kiindul minden utasítás, ahonnan irányítják egész Baranya területét, ott székel Veszelinovics alispán, régi, hozzáértő közigazgatási ember, világos és tisztánlátó fej, aki már hosszú, a sombori megyeházán eltöltött közpályája alatt is tanujelét adta rátermettségének.

Előzékenyen áll rendelkezésemre, szívesen szolgál felvilágosítással a Baranyát illető ügyekről. Szakszerűen, magyarázva, minden ismert részletre kiterjedően adja meg információit a »Bácsmegyei Napló« részére.

Előtte akták, az asztalon levő telefon minden két percben berreg szinte matematikai pontossággal.

— Baranya — mondja elgondolkodva. — Nem mondom sokat, ha problémának nevezem ezt a munkát, amelyet mi végzünk itt. Közlekedési viszonyaink kimondhatatlanul rosszak, sőt olyan községek is vannak, ahol ismeretlen a telefon. Nagyon örülök, hogy önök meglátogatják ezt a területet. Pár sorban eljuttatott panaszok, félfüllel hallott süttogások soha sem lesznek képesek hozzásegíteni a közvéleményt a véleményalakításra.

A pécsi kiűrtés óta ez a terület külön kerületet alkot, saját önálló megyei

berendezéssel. Három járás a dárdai, a pémonostori és batinaí közt felosztva, saját főbírói hivatala által igazgatva. A közigazgatási viszonyok terén sok baj volt eleinte, már kevesebb van. A közigazgatás semmivel sem rosszabb ma már, mint bármely más részén az országnak. Ön hozzám fordult, mint a köz. igazgatás vezetőjéhez s ön az első, aki ezt megtette.

Hivataloskodásom egész ideje alatt minden igyekezetem az volt, hogy erős kézzel elnyomjam a visszaéléseket, megtisztítsam a hivatalos helyiségeket az oda nem való elemektől. Ma már ott tartunk, hogy mindenütt megfelelő emberek ülnek a hivatalokban. A vezető állásokban szlávok és nagyon sok olyan hivatalnok működik a községekben, aki ezelőtt is ott dolgozott.

— Mi a véleménye alispán urnak a karancsi esetről? — kérdeztem.

— Olvastam a karancsi esetről és meg kell állapítanom, hogy tulzott.

Milisics, aki az ügy főszereplője iszákos ember, alkoholista, aki tényleg elkövetett visszaéléseket, de koránt sincs olyan hatalmas, mint azt az illető lap feltüntette.

Egyszerű, minden befolyás nélkül való, jelentéktelen községi irnok, aki ellen a legszigorúbb vizsgálatot indítottam meg, ha a fokozott vádakkal csak egy hányada beigazolódik, szigorúan meg fogom büntetni.

Bucsuzásul a következőket mondotta Veszelinovics alispán:

— Irja meg kérem, hogy Baranya lakossága párt, nemzetiségi és felekezeti különbség nélkül nyugodt lehet, hogy itt soha semmi legkisebb szabálytalanság elkövetése megtorlatlanul nem fog maradni. Előfordulhatnak mindenütt visszaélések, de azokat én itt a legsúlyosabban megtorlom. Mindenki akkor szolgálja saját és az állam érdekét, ha konkrét panaszával a hatóság hivatott vezetőjéhez fordul.

Súlyos, komoly szavak és becsületes nyilatkozat, amelynek hatása és visszhangja nem maradhat nyom nélkül Baranya magyarsága köreiben.

Igéret, biztatás és hitvallás a nyugalomra, a békére, a rendre és a féltetlen jogbiztonságra.

Ez Veszelinovics alispán üzenete Baranya népének. Mesterházy Ambrus.

Érzelmes novella

Írta: Radó Imre

Mária cipőszalagja kibomlott, ezt ő észrevette, a tóparttól egy ösvényen át eltűnt. Egy elhagyott padra feltette a lábát és megrögzötlenül csokorra kötöni cipője szalagját. De Mária nem tudott elég közel hajolni a cipőjéhez, bár nagyon erősen igyekezett a megkívánt hajlást kikerülni. Mária a negyvennegyedik esztendejét éli most, köszvény is kínozza és ez mindent megmagyaráz. Leült a padra egy kicsit pihenni, meg aztán üve kevesebbet hajolván sikerül is a csokor helyreállítása. Ő így sem sikerült.

Az ut hajlásából most előtűnik egy férfi. A férfi, fehérbajusz, piros arcú, megáll és pillanatokig megrendülve nézi Máriát, akit huszonnégy éve látott utoljára. Látja Máriát, aki gyöttrőve kísérelte meg és most felemeli a fejét, az égre akar nézni, hogy onnan kérjen segítséget, de meglátja a férfit, Istvánt, és ráismer...

Felsikoltott. Ez a sikoly száz sötét színből előzött ki, ebben a sikolyban benne volt Istvántól a köszvényig minden.

István Mária elé lépett, letérdelt előtte a földre, és megkötötte a csokrot. Mind ez gyorsan történt, bár István is tulsok testi fájdalmába került, mert bizonyos koron túl a férfi derekai sincsenek besemer acébból.

Amikor a csokrot így gyorsan megkötötte, nem ugrott nyomban talpra, hanem térdén maradvá feltékkintett Máriára, aki könyözött... És ez a hangulat kedvezett Istvánnak abban, hogy lassan, álmodozva, dadogó mozdulatokkal fellemelkedjék. A két térd roppanását ki hallotta volna meg most, a leiket dübörögve rázó pillanatban. Talpra álltan már egészen rugalmassá vált testileg, lelkileg is. Elmosolyodott és nagyon kedvesen, szinte szivhangon így idézte huszonnégy év előtt elhangzott szavait: — Emlékszik, drága Mária, hogy a

múlt szezonban azt mondtam: majd amikor szüksége lesz rám, én nyomban megjelenek... Nos, megjelentem, szolgálatára álltam... És most mehetek?

Mária a férfi felé nyujtotta a kezét. — Üljön le István...

Mária és István huszonnégy év után egy magányos padon egymás mellett ültek és hallgattak. A nagy fák árnyékai már egészen megnöttek. Jött az este. A tóba belenéztek a villanylámpák, a cigányok hangoltak, a villák mentén esti újságot árultak, fent a faluban harangoztak... Este volt.

Egészen furcsa eset ez, egy kicsit felesleges is. Minek így későn találkozni? Talán éltek eddig egymás szívében, sőt ez bizonyos is, mert huszonnégy év után mindent elfeledünk, csak a családainkat nem, és ezeken kívül azt az urat, vagy hölgyet, akiben nem volt alkalmunk csalódnai, mert elküldtük és nem hallgattuk meg őket.

Ők most ketten találkoztak, talán mint két szökevény, akik a boldog ifjuság együtt töltött vizsgálati fogsága után, eddig mint életgyitigianra elítéltek, külön-külön cellában raboskodtak...

— Egyszerül van itt? — kérdezte István.

— Egyedül van itt? — kérdezte István egyedül vagyok.

— Régen?

— Öt éve... De ezelőtt is voltam többször egyedül... Egyszer kétszer éveig, de többnyire csak hónapokig... István!... Nem tudtam egyedül élni... És maga?

— Én?... Én... én sohasem voltam egyedül... Én mindig magával voltam... Ezt higye el, ha nem is érdekes, ha nem is nagyon valószínű — könyörgött a férfi.

— István, maga negyvenkilenc éves...

— És maga, kedves Mária, negyvennégy éves... de a ritka asszonyok közé tartozik: a leánykori arcát viseli. Nem udvarolok magának — ígérem, hogy fogok — de meg kell mondanom, igen, az arca a régi, a soha nem feledett arc, csak a bohó fényképész, a drága ifju-

ság már nincs itt, hogy oda retusálja a hajnal-piros rózsákat...

— Ma egy kicsit rendben vagyok. Koncertre megyek. A volt második uram hegedül...

Az asszony hamiskásan mosolygott. A férfi arca befelhőzött. Érezte, hogy Mária most előtte flörtöl a volt urával.

És ez így is volt. Mária egészen fel-elevenedett. Tele volt árammal. Most megtudta volna a cipője csokrát is kötni. Futni tudott volna fel a hegy tetjére, ott önfelédten a fübe dőlni...

De meg látta a férfi szomorúságát, közelebb ült hát hozzá, megfogta a kezét és esdeklően beszélt:

— István! maga haragszik rám. Oly gyermekes voltam az imént... De maga az oka, mert visszahozta az én legelső időmet... Mennyi tenger idő telt le azóta?... De mindig csak maga után vágytam. Eleinte csak kíváncsiságból: vajon milyen lenne ő? a sok megismerés után éppen őt ne ismerjem meg, akit legkülönbönek kell tartanom? De később sokkal erősebben és másképp vágytam maga után és életem minden kódébe, esőjébe, fagyába oda hívtam magát... és most hogy találkoztunk...

— Mária! — szólt közbe halkan István — ez már nem találkozás... Mária! mi összekéstünk...

Az asszony lehajította a fejét és a férfi hangján ismételte:

— Összekéstünk...

Igen. Mária, mi összekéstünk... Talán úgy mint a mindig késő vicinális, amikor egyszer bevándorolt a fővonalon levő végállomásra és ott találja a gyorsvonatot, mely ezegyszer szintén nagyot késztett... A gyorsvonat és a vicinális összekésztett... Hiszen a menetrend szerint mindennap kéne találkozniok... Hiszen az a cél, hogy a vicinális szerény utasa — elérje a gyorsvonatot... Mindig hajnalban indultam el, hogy találkozzam. De én, vicinális, sűrűn megállt szomorú szerelvény, reménytelenül hurcoltam az egyszerű vidéki embereket. Az életem tele volt szomszédos forgalommal... Ő, az én

életem tele volt tolatással, innen egy vagon fát kellett tovább cepelnem, onnan egy vagon téglát kellett hoznom... Vándorzörgés... tolatás... állomásokon hosszú tespedések... istenen ha esténként a végállomásra értem, hol volt már akkor a gyorsvonat?... De ma este összekéstünk...

Mária hangosan sirt.

— Menjünk! — mondta a férfi, gyengéden megérintve az asszony vállát. Elindultak.

Az uton István tréfálkozott:

— Most aztán nem tudom, hogy így véletlenül összekéstünk, a vicinálisból szállnak át a gyors- vagy megfordítva? Az asszony erősen belekarolt Istvánba... Ez volt a válasz.

— Ebben az esetben a vicinálisból tehervonat lesz — mondta tréfálkozva István, de hogy semmi sértés ne legyen a dologból, erősen magához szorította az asszony karját.

A tóhoz értek. Hűs szellő legyintette meg arcukat. István tele volt jókedvvel. Ingerkedett, játszadozott az asszonnyal. Udvarolt, sőt vallott.

Mária nagyon komoly volt. Így beszélt:

— Mondja, drága István, miért mondta azt, amit mond? Remélhetünk mi még valamit az élettől... egymástól?

— Mária, ha a gyerek egy nagy stanicli cukrot kap, neki esik, felhabzsolja. Nagy mohósággal, nem egyenként, hanem marokkal rakja a szájába a bonbonokat. A cukor, így hamar eltűnik. A gyerek bánatosan gyüri össze a staniclijit, és sóvárogva gondolja, hogy ha legalább még egy cukra volna... És a mint gyüri, gyurja a staniclit, a keze keménységet érez, mert... igen... a stanicli csücskében egy bonbon... még ott van... És a gyerek ezt az egyetlen, utolsó bonbon már nem rogotatja, hanem lassan, óvatosan szopogatja... és ez az utolsó szem cukor szerzi neki a legtöbb gyönyört... Édes Mária, mi is megtájjuk ezt az utolsó bonbon...

A pénzügyminiszter Bellyén

Személyesen ejti meg a vizsgálatot

Sokszor megírta már a Bácsme gyei Napló a bélyei volt Frigyes exfőhercegi, jelenleg állami uradalom kezelőinek bünlajstromát.

Több vizsgálatot folytattak már le, de egyik sem jutott el az ügy véglegességéig. A kifosztott uradalom bűnöseit nem lehetett megállapítani, s a misztikus ügynek sok kulisszatitka maradt földerítetlen.

Krstan Antun, az uradalom jelenlegi igazgatója ellen is sok vád hangzott el.

Az utóbbi időben sokszor megismételt parlamenti interpellációk teljesen megérlelték az ügyet és döntő lépésre készítették a kormányt.

Ennek folyamánként történt Stojadinovics pénzügyminiszternek megjelenése az uradalomban. A miniszter személyesen akarja befejezni a legszigorubb és mindenre kiterjedő vizsgálatot. A miniszter január 6-án, szombaton érkezett, az ünnepeket ott tölti és *karácsony után ejtik meg a vizsgálatot*, amely előreláthatólag több napot vesz igénybe.

Illetékes körök véleménye szerint ez a nagy apparátussal működő vizsgáló bizottság végre véglegesen le fogja zárni ennek a nagyszabású visszaélés rovatnak aktáit.

Választási mozgalmak Baranyában

A baranyai radikálisok január 9-én tartják jelölő gyűlésüket

A választási mozgalom Baranyában is megindult. Legelőször a radikálisok mozdultak meg, akik már most nagy erőfeszítést fejtenek ki. *Január kilencedikén Pémonostorra népgyűlést hirdettek.* Ez a népgyűlés a jelekből ítélve igen viharos lesz.

A radikálisok erősen biznak pártjuk győzelmében. A megválasztásra legtöbb esélye Mihaldzsicsnak, a mostani képviselőnek van, bár sokan favorizálják Andrics Tódor dr. dárdai közjegyzőt, aki hir szerint fellép radikálispárti programmal.

A demokraták szintén szervezkednek, sok kilátást jósolnak Milutinovics dárdai nagyvendéglősnek, a ki demokrata programmal lép föl.

Baranyában sokat beszélnek most arról a Dárdáról származó hirről, hogy mint radikális jelölt, Kovács Aladár dárdai járásbíró is föllép.

A karácsony másodnapján Márkon Scheidl J. Árpád dr. érdekében megtartott jelölőgyűlés, amelyről a Bácsme gyei Napló is megemlékezett, teljesen eredménytelen és visszhang nélküli volt.

Megkezdődött Novisadon a választási agitáció

Nincs kilátás egységes radikális listára

Novisadról jelentik: A radikálisok a görög keleti új év napján vasárnap, január 14-én, Novisadon járási kongresszust tartanak, amelyen a novisadi járási képviselő jelölést ejtik meg.

A radikálisok szeretnék elkerülni azt, hogy Novisadon két radikális lista legyen és ez okból egyes párttagok tapogatóztak a Protics-pártnál, hogy lenne-e mód az egységes felépésre?

Hivatalos tárgyalásra nem került a sor és kevés kilátás van rá, hogy arra sor kerüljön, mert a legnagyobb ellentétek éppen a jelölések kérdésénél mutatkozik és ezeket az ellentéteket nem tudják kiküszöbölni.

Novisadról jelentik: A novisadi demokrata párt tagjai hétfőn délután 3 órakor a Winkler-féle vendéglőben népes értekezletet tartottak.

Az értekezleten szép számmal volt képviselve a kereskedő-, az iparos- és a középosztály.

Dr. Bogdan Milos volt képviselő, a novisadi kerület volt listavezetője

beszámolót mondott az értekezleten s ismertette a demokrata párt eddig kifejtett működését.

Az értekezlet azután elhatározta, hogy a párt január 22-én kongresszust tart Novisadon.

A kongresszuson képviselve lesz a járás minden pártszervezete és a nagygyűlésen fogják megejteni a jelöléseket.

Az osztrák kancellár Budapestre érkezett

Megkezdődtek az osztrák-magyar kereskedelmi és gazdasági tárgyalások

Budapestről jelentik: Seipel osztrák kancellár és Grünberger külügyminiszter szombaton délután két órakor Budapestre érkezett. Kísértükben voltak Peter és Schuller osztályfőnökök, Poretzky miniszteri tanácsos és Jungerth követségi tanácsos. A budapesti pályaudvaron Calice gróf osztrák követ, Matievics bécsi magyar követ, Bárczy István és gróf Ambrózy követ fogadta őket, akik a miniszterelnök és a külügyminiszter nevében üdvözölték a vendégeket.

Szombaton délután Hornbontel követségi tanácsos a vendégek tiszteletére teát adott, amelyen a diplomáciai kar, gróf Bethlen István miniszterelnök, a magyar kormány tagjai és több nemzetgyűlési képviselő is részt vett. Este Bethlen miniszterelnök vacsorát adott, amelyen a kancellár kíséretével megjelent. Ott volt továbbá gróf Bánffy Miklós volt külügyminiszter, Kánya meghatalmazott miniszter, az egységes párt részéről Mayer János, Fáy Gyula, Gömbös Gyula, Bottlik István, Hegyeshalmy Lajos és mások. Bethlen gróf miniszterelnök pohárköszöntőt mondott, amelyben annak a reményének adott kifejezést, hogy

Magyarország és Ausztria közt a meginduló tárgyalások során gazdasági és kereskedelmi megegyezés jön létre és a két szomszédállam baráti viszonya ezzel még szorosabbra válik. A beszédre Seipel kancellár válaszolt.

Vasárnap déli egy órakor a kancellár és a külügyminiszter kihallgatáson volt Horthy kormányzónál. Ezután a Duna-palotában Daruváry külügyminiszter reggelit adott a vendégek tiszteletére.

Érdekes, hogy a hétfőn délután megjelent »Zagraber Tagblatt« vezető helyen foglalkozik Seipel kancellár budapesti látogatásával és cikket a következőképpen fejezi be:

»A kisantant államai a jövőben Seipel kancellárral szemben kénytelenek lesznek felhagyni az eddigi szentimentalizmussal. Ugy tudjuk, hogy Seipel kancellár Beogradban is kíván látogatást tenni, de azt hisszük, hogy oda nem hívták meg, mert Beogradban nem látnak szívesen olyan politikust, aki előbb Budapestet tesz látogatást. Akármennyire sajnáljuk az osztrák népet, az olyan triumvirátus, mint Seipel, Czernin és Horthy csak még siettetni fogja romlását.«

Francia előnyomulás Németország szívéig

Anglia szalít Franciaországgal — A németek ellentállást követelnek

Azoknak a kommunikéknak, melyekben Bonar Law és Poincaré nézeteltérésnek mondja a párisi konferenciát megbuktató francia-angol ellentéteket, kétségtelenül az volt a céljuk, hogy némiképpen enyhítsék azt a pesszimizmust, amely a tárgyalások meghiusulásával az egész európai közvéleményben lábra kapott. A barátságos szavak nem tudják ugyanis eltakarni azt a tényt, hogy a párisi tárgyalások megszakításával megszünt az amugyis megrendült francia-angol barátság és az *antant cordiale* a két nagyhatalom között a valóságban már csak a *sablónos nyilatkozatok frazeológiájában létezik.* A jóvátétel kérdésében a két nagyhatalom utjai elváltak; Anglia az Unió álláspontjához keres közeledést, Franciaország pedig igyekszik felhasználni cselekvési szabadságát, amit a jóvátételi tárgyalások meghiusulása biztosít számára. Erélyes eljárásával elsősorban a német nagyiparra akar nyomást gyakorolni, amely nélkül francia vélemény szerint a jóvátételi kérdést megoldani nem lehet.

Poincaré felszólította Barthout, a jóvátételi bizottság francia tagját, hogy a bizottság ülésén állapítsa meg Németország felelősségét a szénszállítások elmulasztásában. Ennek a megállapítása után Franciaország ugyanis szabad kezét nyer a szankciók alkalmazására. A szankciók elsősorban a Ruhr-vidék részleges megszállásában nyilvánulnának meg. Ez a területi zálogolás Poincaré kijelentése szerint kizárólag a fa- és szénszállítások nem-eljesítésének a következménye és *nincs összefüggésben a moratórium kérdéssel.* Csak a megszállás után hajtandó Poincaré a németekkel a moratórium ügyében újból tárgyalni.

Francia politikai körökben azt hiszik, hogy a jóvátételi bizottság három szavazattal az angol delegátus egy szavazatával szemben ki fogja mondani Németország felelősségét a szénszállítások miatt, minek megtörténte után a szankciók azonnal életbe lépnek.

Hétfőn Poincaré hosszabb megbeszélést folytatott a közmunkaügyi miniszterrel a szankciók végrehajtásáról. Utána Millerand elnöklésével Poincaré, továbbá Marquinet hadügyminiszter, Troquer közmunkaügyi miniszter és Foch tábornagy részvételével fontos tanácskozás volt a Ruhr-vidék megszállásáról.

A belga minisztertanács elhatározta, hogy Franciaországgal együtt fog eljárni a Ruhr-vidéken. A külpolitikai okokból előállott belga kormányválság hírét határozottan megcáfollják.

Ugy tudják, hogy már szerdán megkezdődnek a francia és belga katonai operációk és

Weygand tábornok ötvezer emberrel és egy belga dandárral bevonul a Ruhr-területre.

Francia lapok szerint a megszállás villámgyorsan fog megtörténni és a világ csak az újságok révén fog arról értesülni. Essent, Brelnunot és valószínűleg a Majna melletti Frankfurtot s megszállják. A párisi hírlapok azt írják, hogy a francia csapatok nem szállják meg az egész Ruhr-vidéket, hanem a Majna vonalán előnyomulva elválasztja Észak- és Délnémetországot és Középnémetországot szívéig nyomul előre, a mi a francia vezérkarnak mindenkor kedvenc ötlete volt.

A Journal szerint Essen megszállása páncélos gépkocsik, géptegyverek és repülőgépek segítségével

megy végbe. A franciák előkészületeket tesznek a vámkordon megvonására. Ennek azonban a kölni zónában nagy akadálya van, mert Kölni az angolok tartják megszállva. Nehézséget okoz még a pénzkérdés is. Eleinte a Ruhr-terület munkásait frankkal akarják fizetni, de ez lehetetlennek bizonyult. Ezért elhatározták, hogy a Ruhr-vidéken külön pénzt bocsátanak ki, melynek csak ott lesz vásárlóereje. A jövő hét közepén több ezer francia tisztviselő és mérnök váltja fel a Ruhr-vidéken a német tisztviselőket. A francia hivatalnokokat létezer katona fogja kísérni. A Raina vidékén és a francia határ mentén 280.000 főnyi katonaság áll a francia kormánynak rendelkezésére.

A katonai rendszabályok életbe léptetése előtt a francia kormány jegyzéket intéz Németországhoz hadműveleteinek megokolása céljából. Ugy tudjuk, hogy Poincaré a katonai intézkedésekhez nem kéri előzetesen a parlament hozzájárulását, mert bízik benne, hogy az egész francia közvélemény mellette áll.

A hétfői angol minisztertanács a Franciaország és Anglia közötti viszonyról tárgyaltak, azonban határozatot nem hoztak. A döntést a francia kormány intézkedéseitől teszik függővé. Az angol kormányhoz közelálló lapok azt követelik, hogy az angol csapatokat vonják ki a Raina vidékéről, mert nem lesz Németországnak pénze a csapatok eltartására és mert Anglia ugysis helyteleníti, hogy az angol katonaságot olyan politikai események támogatásába vonják be, melyeket a brit nép és kormány ellenez.

Dr. Bergmann alállamtitkár Párisból visszaérkezett Berlinbe és jelentést tett a kancellárnak párisi kudarcáról. A kedden összeülő Reichsratnak is be számol Bergmann.

A helyzetet német politikai körökben nagyon pesszimistákusan ítélik meg és számolnak a megszállás bekövetkeztével. Westarp képviselő azt kívánja, hogy a kormány a francia szankciós politikával szemben szervezze meg az ellendállást.

A válságos helyzet megoldása tekintetében Németország már csak Amerika intervenciója esetén vár könnyebbéget. Némi enyhülést okozott ugyanis az a washingtoni hír, mely szerint az Unió kongresszusa döntést hozott, hogy az európai kormányokat nyilatkozattételre hívja fel, hozzájárulnának-e ahhoz, hogy a jóvátételi kérdést egy szakértőkönferencia megoldására bizzák.

Köztársasági gyűlés Zagrebben

A szerb és horvát köztársasági párt együttműködését hangoztatták

Zagrebból jelentik: A Balkán-Ki- no helyiségében vasárnap délelőtt nagyon népes köztársasági gyűlés volt. A gyűlés első szónoka Bogdanovics tanár volt, aki a szerb és horvát köztársasági pártok együttműködésének szükségességéről beszélt. Kijelentette, hogy a legrosszabb köztársaság is jobb a legjobbnál is. Jugoszlávia fogalmát fejtegette ezután Bogdanovics és kifejtette, hogy ebbe a fogalomba a bolgárokat is beleérti, bár két bolgár golyó van még most is a testében. Programul minden köztársasági párt egyesülését tűzi ki és a föderatív köztársasági párt megeremtését kívánja.

Utána még Mita Tritanovics szerb köztársasági párti beszélt, aki a sumadiai köztársasági párti parasztok üdvözlését tolmácsolta és szintén a szerb és horvát köztársasági párt együttműködése érdekében beszélt. Beszédét a gyűlés nagy tetszéssel és lelkesedéssel fogadta, majd a gyűlés teljes rendben szétoszlott.

Megadóztatják az adót

A késedelmi kamatokat nem az adó-kivetés napjától, hanem az adóesedékség napjától kell megfizetni

A pénzügyminisztérium szombaton rendeletet intézett a pénzügyigazgatóságához, amelyben elrendeli, hogy az adóbefizetések alkalmával a jövőben felmerülő késedelmi kamatokat *ne a kivetés, vagy a fizetési meghagyás kézbesítésének napjától számítják fel.* Így például az 1917—1918-ik évre kivetendő adók után a késedelmi kamatot az 1917, vagy 1918-ik évtől kezdve számítják.

A pénzügyminiszternek ez az intézkedése érthető megdöbbenést keltett az érdekelt adófizetők, főleg a kereskedők és iparosok körében. A visszamenőleges utólagos adókivetés ugyanis nem az adózók hibájából, hanem az adóhivataloknál fennálló nagy személyzetihiány miatt történik. Most ezt a késedelmet akarják az adózókkal megfizettetni. Mint értesülünk, a sérelmes rendelet ellen akció indul meg a kereskedők és iparosok körében.

Világvándora . . .

Beszélgettem egy artistával

Gyűröttén és az utazástól fáradtan került elém tegnap reggel a hunyt abiaku, ünneplő utcán egy régi artista ismerősöm. Mindenütt találkoztam már vele, ahol csak megfordultam: Bécsben csakugy, mint Beogradban, Budapesten, akárcsak Raguzában, Pécsen éppugy, mint Suboticán. Most kissé letörten láttam viszont néhány hónap után, a szeme révetegen tekint rám, amikor fáradtan kérdezi:

— Nem tudna beváltani néhány drachmát? Most jövök Görögországból és nem tudok bemenni a kávéházba sem, mert nincs jugoszávalutám, csak drachmám.

Persze, hogy nem tudok, mondom neki, örülök, ha néhány dinár van a zsebemben, nem hogy görög drachmákat gyűjtenék. Nem is lepődik meg a válaszon és a következő percben már mesél utolsó hónapjáról, hogy hol volt és merre járt.

— Skopljéból átmentem Görögországba, onnan tovább Törökországba. Jól is ment a dolgom, mindaddig, amíg nem jöttek azok az átkozott kemalisták. Azóta üresek Konstantinápolyban a mulatók, hát inkább visszamentem Athénbe, de ott se jobb a helyzet, mert egyik forradalom követi a másikat. Ott hagytam hát Görögországot is és visszajöttem Jugoszláviába . . .

Olyan egyszerűen mondja mindezt, mintha azt mondaná: Topoláról jövök. Nemrég ugyanígy beszélt nekem valahol a tengerparton arról, hogy hogyan ment Bukarestből Párisba és onnan Milanóba. Vérében van az utazás, folyton vándorol: egyik országból a másikba, forradalomból az ellenforradalomba, fascizmustól a kommunizmusig, ellenséges országok határain keresztül, nincs előtte akadály és minden mindegy neki, legfeljebb csak az érdekli, hogy hol lehet jobban keresni, hol van több közönség az orfeumokba . . .

Minden ország csak egy-két hónapig a hazája, harmincnaponként új várost, új arcokat, új embereket ismer meg és minden három hónapban más nyelvet, más valutát és más országot kell megszoknia. Ma még a párisi Chat Noir-ban tapsolnak neki, hogy holnapután már a bécsi Simplissimusban álljon a lámpák elé és néhány hét múlva egy kis vidéki városban keressen egy hónapra hajlékot.

Addig tart ezeknél az artistáknál az otthon, ameddig az a műsor megy az orfeumban, amelynek egyik pontját alkotják. Végnésküli vándorlás az, nincs családi tűzhe-

lyük, nincs hazájuk az artistáknak sehol. Az én világjáró artistámnak, akivel tegnap találkoztam, van egy állandó otthona, de csak egyszer egy esztendőben kerül haza. Boldog vágyakozásban ragyog a szeme, amikor ezeket mondja:

— Münchenben van két szobám. Múzeum is lehetne, annyi benne az emlék a világ minden részéből. Látja, ezért futok egész éven át egyik világrészről a másikba, ezért küz-

dóm, ezért vándorlok örökösen, hogy a nyáron egy hónapig otthon pihenhessek . . . És nem cserélnék sok más emberrel, mert csak én tudom, mit jelent az, hogy — otthon. Ragyogott a szeme, vágy sóhajtott a szemeiben és a vasuti kocsi, a piszkos hotel-szobától, az örökös kávéháztól való undor sirt ki a szávaiból. Sajnáltam is, meg irigyeltem. Artistasors . . .

(I. f.)

A görögök megszállták Karagacsot

Elkerülhetetlennek tartják az újabb török-görög háborút

A párisi tárgyalások bukása kudarcra fenyegeti a lausannei békekonzferenciát is. Az angorai török nemzetgyűlésen a radikális áramlatok egyre jobban felülkerekednek és a konferencia felbontását követelik. A görög delegáció már előkészületeket tett arra, hogy a tárgyalások felbontása esetén azonnal visszaterjen Athénbe.

Athéni jelentések szerint Görögország új háborúra készül, hogy Keletráciát visszahódítsa. A görög csapatok hétfőn megszállták a semleges zónában levő Karagacsot.

A lausannei konferencián a nagyhatalmak vasárnap este tiltakozó jegyzéket intéztek Izmet pasához. Nurri Riza beynek a kisebbségi albizottságban tanúsított magatartása miatt. Nurri Riza bey ugyanis az albizottság legutóbbi ülését *tüntetőleg elhagyta.* A jegyzékben a nagyhatalmak azt kérdik Izmet pasától, mint az angorai delegá-

ció vezetőjétől, hogy hogyan fogja fel ezt az eljárást. Izmet pasa hétfőn válaszolt a jegyzékre. Válaszában közli a nagyhatalmakkal, hogy a török delegátusnak *ezt az eljárást helyesli és azt minden tekintetben fedezni is hajlandó.* Törökország — mondja a jegyzék — több ízben hangsúlyozta, hogy az örmény kérdéssel való tárgyalásokon, minthogy török területről van szó, nem vesz részt és a nagyhatalmak az örmény ügyet ennek dacára napirendre tűzték. Az incidensért tehát Izmet pasa kizárólag a nagyhatalmakat teszi felelőssé.

Angol körökben azt hiszik, hogy a törökök elfogadják a nagyhatalmaknak a kisebbségek védelmére vonatkozó tervezetét, annál is inkább, mert Hasszán bég Angorából olyan utasításokat hoz magával, amelyek az engedékenység a török delegáció részére lehetővé teszi.

Statisztika

a novisadi fogyasztásról

Emelkedik a hús fogyasztás

Novisad gyomra sokat elfogyasztott az elmúlt esztendőben. Ugy látszik, »szegények vagyunk, de jól élünk« jelszó lett urrú. Az idén 3583 drb állattal többet vágtak le a novisadi vágóhídon, mint tavaly.

Azt az állatmennyiséget, ami a múlt évben Novisadon levágásra került, itt is mérték ki, mert az elmúlt évben az állatkivétel a minimumra szorított. Csupán *Pozsonyba* és *Bécsbe* vitt ki egyik novisadi cég az express hajón 3—400 levágott sertést, 50 drb levágott szarvasmarhát, míg a zsirmennyiség kivitele nem vehető számba.

Az állatmennyiség, ami levágásra került, a hús fogyasztás emelkedése mellett szól, s azt igazolja, hogy az emberek jobban táplálkoznak — a háborus évek pótlásait igyekeznek kipótolni.

A novisadi vágóhídon levágásra került az idén 4255 drb *szarvasmarha* 851.000 kg. súlyban, míg tavaly 3645 drb 729.000 kg. súlyban. A szarvasmarha hús fogyasztás emelkedését a sertészsir export csökkenése okozta. A hentesek a termelt zsirt nem tudják itthon elhelyezni — hiszen a birtokosok nagy része mindig öl disznót — s azt külföldre szállítják, minthogy a kivitel be volt tiltva, vagy megnehezítve, a hentesek kevesebb disznót öltek, s így a közönség a disznóhúst marhahússal pótolta. *Sertés* az idén levágásra került 10.058 drb súlyban zsir 422.436 kg. volt, a hús pedig 543.136 kg., tavaly 12.582 drb sertést vágtak le, a csökkenés tehát 2524 drb. *Borjú* 8359 drb vágtak le 292.565 súlyban, míg tavaly 7418 drbot 259.630 kg. súlyban. *Juh* 1863 drb 27.945 kg. súlyban került levágásra, míg 1921-ben 2021 drb 30.315 kg. súlyban. *Bárány* 10.682 drb 85.456 kg. súlyban, 1921-ben 6170 drb 49.360 kg.

súlyban. *Kecske* 2 drb került a vágóhídra.

Novisad városa 1922. évben 1 millió 800.128 kg. húst fogyasztott el — hivatalosan. Ha most ehhez hozzá vesszük az otthon leölt sertéseket, a nagymennyiségű baromfit, akkor nyilvánvalóvá lesz, hogy a vegetáriánusoknak nem sok hive van Novisadon.

Ady-társaság Becskereken

Az első előadást vasárnap rendezték

Becskerekről jelentik: Becskereken ebben a minden kulturéletre rendkívül áhító városban — most van alakulóban egy irodalmi társaság, amely a magyarság legkitűnőbb, legigazabb költőjének, Ady Endrének neve alatt igyekszik erős kulturmozgalmat szervezni és irányítani.

Az Ady-társaság első bemutatkozó előadása vasárnap ünnepélyes külsőségek között zajlott le. Programját zenetörténeti előadás töltötte ki, amelynek résztvevői: *Griffel* Lajos, *Juhász* Ferencné, *Láng* Imre és *Uhlirs* Károly voltak. Nagy publikum előtt nagy sikerrel interpretálták *Pietre* Socotelli trioszonátáját, *Francesco* Triente áriáját, *Aubert* Jakve és *Anchengeló* Jozelli suittét.

Az olasz mesterek zeneműveit nagy megértéssel adta vissza *Griffel* Lajos, akit *Juhász* Ferencné kitűnő zenei intelligenciával precizen támogatott. *Láng* Imre elegáns, könnyed és biztos vonókezelését élvezettel figyelte a közönség. *Uhlirs* Károly csellókiséréte harmonikusan simul a többi előadó játékához.

Az előadásnak — amelyet *Juhász* Ferenc szerkesztő rendezett — külön érdekessége volt *Pellegrinetti* pápai nuncius megjelenése, aki az előadást nagy élvezettel hallgatta végig.

Amikor részegek a vasuti komisszáriusok

Botrány a becskerekai pályaudvaron

Becskerekről jelentik: A becskerekai pályaudvar vasárnap este csunya botrány volt a színhelye. A pályaudvaron 11 óra tájban, éppen akkor, amikor a legtöbb utas várta a subotcai vonatot, két becskerekai vasuti komisszárius, névszerint *Lozro* és *Krzsics* vasuti komisszáriusok ittas állapotban *revolverrel lövöldöztek* és a vonatra váró közönség előtt reprodukálhatatlan ki-fejezéseket használtak.

A botrányosan viselkedő komisszáriusokat a szolgálatban lévő *Milics* Milán vasuti forgalmi tiszt figyelmeztette, hogy a pályaudvar területén nem tűr ilyen magatartást, mire a részeg komisszáriusok *rd is revolverrel szegeztek.* A forgalmi tiszt ekkor a komisszáriátus vezetőjénél tették panaszt, aki rendre intette a botrányt okozókat, mire ezek *öt is megfenyegették fegyverükkel.* A vérszomjas komisszáriusokat csak nehezen sikerült lefegyverezni.

A becskerekai vasuti tisztviselők most mozgalmat indítottak, amely szerint követelik a két vasuti komisszárius azonnali áthelyezését, vagy pedig a maguk áthelyezését, mert ugyanazon a pályaudvaron nem hallandók velük szolgálatot teljesíteni.

Elfogtak egy ál-grófot

A francia tiszt gyilkosa

A beogradi rendőrség körözésére Ljubljanában letartóztattak egy veszedelmes kalandort, aki a háboru befejezése óta 3—4 országot végigcsalt és úgy látszik, néhány gyilkosság is terheli lelkiismeretét.

A veszedelmes gonosztevő letartóztatására és leleplezésére egész véletlenül akadt alkalma a beogradi rendőrségnek. A »Washington« szálloda portása ugyanis feljelentést tett, hogy egy magát *Alberti* Filek von Wittinghausennek nevező vendége több mint 4000 dinárt kitevő szállodai számlájának kifizetése nélkül eltávozott és *Amália* nevű felesége is fizetés nélkül akarja elhagyni a szállodát.

A rendőrség erre az asszonyt kihallgatta és az ő kihallgatása és egyéb közben megérkezett feljelentések alapján köröző levelet adott ki a hangzatos nevű kalandor ellen, akinek »Száva Export-Import« társaság néven vállalata is volt Beogradban.

A rendőrség megállapította, hogy von Wittinghausen, aki egyébként más álneveket is használt Cserán született, mely falu most Romániához tartozik. Apja állítólag magyar gróf volt, anyja azonban 15 évvel ezelőtt elvált a gróftól és azóta Fiumében éltek. A fiu Rómában műegyetemet végzett és automobil tulajdonos volt. A háboru alatt az osztrák-magyar hadseregben tartalékos főhadnagy lett és Pesten vette nőül a trieszti származású *Amáliát*, aki egyébként 25 évvel idősebb nála.

A háboru után Milanóba mentek, ahol export-import üzletet nyitott Wittinghausen. De nem ment jó az üzlet, ezért feleségét Milanóban hagyva visszatért Magyarországra és mint főhadnagy belépett a magyar nemzeti hadseregbe.

Kilenc hónapig tartózkodott Magyarországon, majd onnét hirtelen eltűnőn újból Olaszországban járta a városokat: Milanót, Rómát, Nápolyt, ahol azonban csak rövid időre tartott pihenőt, mert nemsokára már Fiume utcáin jelentkezett. A fascista városban garaszt alapított, de mivel az üzlet nem sikerült, 1921. tavaszán Triesztbe húzódott, ahol kloroformmal meggyilkolt egy gazdag asszonyt és azt kirabolta. A tri-

eszi rendőség erre letartóztatta, az ügyes szélhámos azonban hamarosan kikerült a rendőség kezei közül: megszökött és Fiuméba menekült újra. Itt nemesi néven élt pár hónapig, aztán Jugoszláviába jött és Beogradban, a városnál mint mérnök dolgozott rövid ideig. Megunván a mérnöki praksist, Wittinghausen export-import vállalatot alapított. Vállalata azonban nem állt egyébből, mint egy bélyegzőből és levélpapirokból.

A szélhámos ágróf ellen az első feljelentést Stern Izidor nevű belacrkvai sofför tette meg, aki mint ügynök dolgozott vállalatánál. Bizonyos fizetési differenciák miatt jelentette föl Wittinghausent, akinek — mint a rendőség megállapította — lelkiismeretét nem egy gyilkosság terheli. Többek közt megállapították róla azt is, hogy Magyarországból azért szökött meg oly hirtelen, mert egy francia tisztet meggyilkolt. Rablásokon és gyilkosságokon kívül még számtalan kisebb bűntényt követett el ez a nagystílű szélhámos, akit a ljubljani rendőség a napokban átszállít Beogradba.

HIREK

Korteszárma

Zajlik erősen a politika: választásra készül az ország és választásra készülnek a parlamenti pártok, a kik már sorompóba is állították jelöltjeiket, jelszavakat és — ígéreteiket. A kortesek sürin szállják most a falukat és a dobok gyakorlata csöditenek most össze tömegeket, hogy hallgassák és kövessék a nemzetjavítás és országlás ügyes retorikusait. Jó magyarok, bus magyarok kellendők lettek újra és amit eddig ellejtettek megenni érték azok, a kiknek kötelességük lett volna — most busdan jóváteszik diszbeszédekben. Mert kell voks és kell a maradtum. Kell a hatalom és kell az ország. Most minden kell nekik — még a magyar is, aki a határszálen hiába kesergett sokszor valami segítésért. Nem új dolog ez: a kortesek szíve ilyenkor mindig és mindenhol piroslik a testvérségtől, a nagy szerelemtől. Ugy volt ez, amikor Tisza István volt itt az ur — és így van ez most, amikor Pasics kezében a gyepő. Az idő ebben a tekintetben nem hozott semmi változást. A kortes — kortes maradt, aki udvarol és ígér a szavazatért... Jó magyarok, bus magyarok — mi tudjuk — nem felejtették el ezt és nem felejtették el, hogy nehéz az adó, égő a seb, késő a vigasztalás, — de messzi az országház ahol a programot rendszerint nem szokták előhozni. Zajlik erősen a politika: ilvankor ki kell nyitni a szemet és meg kell választani a képviselőt. Meg kell választani azt, akinek nem a hatalom kell, de az ország. Az ország, amelyet szomorú magyarok lakknak érrefelé és amelyet kis, küzködő emberek gondja borít ma reménytelenül. A beszéd, a szó nem üdvözít, se a szószéken, se a boroshordón. Se itt, se a parlamentben nem számít az ígért, — ha ígért marad. Jó magyaroknak, bus magyaroknak keserű ma az álruk, nehéz a sorstalan-ságuk. Súlyos a testük és a kortes jön és gyógyító, vigasztaló beszédet mond a gyülekezetenek. Bort, buzát, békességet ígér és boldogságot. Bort, buzát és békességet — a választásig. Aztán?... Aztán csönd lesz a politikában és a jó magyarok, bus magyarok hordhatják tovább is a keresztet...

— A subotical ujszóró szindikátus január 9-én, kedden délután 2 órakor a Városi kávéház különtermében taggyűlést tart. Tárgy: Kollektív szorzódás a kiadókkal.

— **Uj főkapitányhelyettes Subotican.** Senta-ról jelentik: *Palmar* Kolumon Ivan, Senta város katonai tanácsosa hétfőn megkapta a belügyminisztérium értesítését arról, hogy *Subotica helyettes rendőrfőkapitányá nevezték ki.* *Palmar* Kolumon korábban a hadseregben szolgált, mint huszárszázados és Skopljén és Szarajevóban mint szárnysegéd teljesített szolgálatot *Miloszavljevics* Mirko tábornok hadseregpáncsnok mellett. Az új helyettes-főkapitány kedden már át is veszi uj hivatalát.

— **A keddi munkaszünet.** Kedden Mária királynő születésnapján délelőtt fél 11-órától 2 óráig kötelező a munkaszünet, amely idő alatt minden üzlet zárva tartandó. Ebben az időben lesznek az ünnepélyes haladó istentiszteletek és a katonai díszfelvonulás. Kedden reggel minifél ház fellobogóztató, az estére tervezett díszkivilágítás elmarad.

— **Petőfi-ünnepély Debeljácán.** Debeljácán a Petőfi-centennáriumot lélekemelő ünnepség keretében ünnepelték meg a Babos-féle vendéglőben. Az ünnepélyt a Magyar Párt, a Magyar Kultúregyesület és a Református Dalegyesület rendezte *Gachal* János református lelkész irányítása mellett. A Református Dalárda *Pesty* Gyula kántor vezetése mellett Petőfi-dalokat adott elő, majd *Gachal* János református lelkész mondotta el lelkes és szép prólogusát. *Szabó* Sárka hatásos szavalata után *Szabó* Pál polgári iskolai tanár olvasott fel tartalmas tanulmányt Petőfiről. *Tolnai* István az »Egy gondolat bánt engemet« című verset szavalta, majd *Kovács* Baby a »Hortobágyon« című melodrámmal ért el nagy hatást. Ezután a debeljácásai műkedvelők *Szabó* Pál tanár »Petőfi muzsái« című korepét adták elő és valamennyi szereplő: *Sasi* Eszti, *Mohácsi* Imre, *Molnár* Antal, *Somogyi* Eszti, *Vitkay* Rózi, *Tóth* László, *Tóth* Mihály, *Tetka* Zsuzsi, *Mohácsi* Eszti, *Csengeri* Rózi, *Ternyei* Aranka és *Sepsei* Aranka derekasan álltak meg a helyüket. A darabot özv. *Kovács* Gézá né ovónő tanította be nagy hozzájárulással. A Református Dalárda énekszámát zárta be a nagyszerű műsort.

— **Petőfi-ünnepség Vörösmarton.** A vörösmarti iparosok fényesen sikerült Petőfi-ünnepséget tartottak, az iparoskör helyiségében. *Ditrich* János emlékezett meg a halhatatlan költőről.

— **Inzultáltak a »Bácsmegyei Napló« sentai tudósítóját.** Senta-ról jelentik: Szombaton éjjel Senta felületlen elemek inzultáltak *Magyar* Domokost, a »Bácsmegyei Napló« sentai tudósítóját. Magyar a jelzett időben a Royal-kávéházból hazafelé indult. Alig lépett az utcára, amikor négy-öt fiatalember megtámadta és azzal a kiáltással: »Kell választójog?!« tetteleg inzultáltak. Egy arra haladó fiatalember névszerint *Gruin* Vécó védelmébe vette Magyarot és lakásáig elkísérte. Másnap, vasárnap délután fél három órakor a Vass-tetvérek vendéglője előtt ismét megtámadták és inzultáltak. Az eset Senta kinos megütözést keltett és azt nemzetközi különbség nélkül a leghatározottabban elítélik.

— **Markovics Szimát a pozserováci fegyházba szállítják.** Beogradból jelentik: *Markovics* Szimát, a két évre elítélt kommunista vezért a beogradi rendőség szerdán adja át a bíróságnak és esütörtökön, 11-én büntetése kitöltésére a pozserováci kazamatákba szállítják.

— **Monarchista tüntetés Bécsben.** Bécsből jelentik, hogy vasárnap a »Monarchie« című osztrák monarchista lap árusítása alkalmával utcai verekedés keletkezett, amelynek folyamán a rendőség több egyént letartóztattat.

— **Sentai polgárok Petrovics polgármester megmaradásáért.** Senta-ról jelentik: Vasárnap délelőtt *Gózon* István prépost-plebános vezetése alatt nagyszámú küldötség kereste fel *Vuics* Joco dr. városi képviselőt, a sentai radikális párt egyik vezérét és előadták azon kérelmüket, hogy intervenáljon a kormánynál *Petrovics* Bránko polgármester megmaradása érdekében. A küldötség szóko a város egész polgársága közöhangjának mondotta azt, hogy *Petrovics* polgármester, aki már eddigi működésével is nagy szolgálatokat tett Senta városának, továbbra is megmaradjon a polgármesteri székben. *Vuics* Joco dr. kijelentette, hogy támogatni fogja a küldötség kérését és a kormányt tudomására fogja hozni a polgárság óhaját.

— **Olaszország katonai készülődései.** Rómából jelentik: *Diaz* hadügyminiszter javaslatára a minisztertanács elhatározta, hogy az 1903-as korosztályt behívja katonai szolgálatra. A behívást azzal indokolják, hogy a hadügyminiszter a hadsereget ujja akarja szervezni. A szolgálati időt tizenhét hónapban állapították meg. Az olasz hadsereg kontingense 180.000 ember, amely az ujoncok behívásával most 250.000 főre szaporodik. A minisztertanács egyben elhatározta, hogy legfőbb honvédelmi bizottságot alakít és hadseregfelügyelőséget szervez.

— **Cveto Cindro subotical hangversenye.** Január 12-én a subotical városi színházban *Cveto Cindro* dalmáciai származású neves operabeszékes hangversenyt ad nívós és gazdag műsorral. A kiváló énekesnőnek, aki tanulmányait Olaszországban végezte, több külföldi színpadon, köztük a milánói Skala-színházban is nagy sikerei voltak. Most hogy hazaérkezett Jugoszláviába, mielőtt új szerződést vállalna, országos turnét rendez és ennek keretében tartja meg subotical koncertjét, amelynek műsorában *Verdit* az »Aida«, »Trobador« és »Forza del destino« áriáival, *Puccini* a »Bohéme« és a »Madame Butterfly« áriáival interpretálja és ezenkívül *Cattalari*, *Bellini*, *Smetana*, *Hatze*, *Konjovics* és *Strola*-dalokat fog előadni. A kiváló művész hangversenyét olyan nagy érdeklődés előzi meg, hogy valószínűleg meg fogja ismételni koncertjét.

— **Huszonhárom földrengés Baranyában.** Baranyából jelentik: Érdekes és eddig még teljesen ismeretlen részletei vannak a november 24-én észlelt földrengésnek. A baranyai Vardarac község református papja *Szigeti* Károly pontos feljegyzéseket készített a földrengésekről s eddig 23 esetben észlelte azokat. Nov. 24-én öt esetben, nov. 25-én hét esetben, nov. 26-én egy esetben, 27-én, 28-án, 29-én egy esetben, 30-án két esetben. December 14-én délelőtt és délután, dec. 24-én este, dec. 28-án délelőtt és legutóbb január 3-án déli egy órakor. A község lakosságát állandó izgalomban tartja az egyre megújuló, bár gyenge földrengési eset.

— **A novisadi telefon munkája az 1922-ik évben.** Novisadról jelentik: A múlt év folyamán Novisadon 175 új telefonállomást szereltek fel. A novisadi telefon központ naponként 7—8000 helyi kapcsolást végez, ami évi 3 és fél millió kapcsolásnak felel meg. Interurbán kapcsolat a múlt évben fél millió volt.

Egy tőkletes fotográfia a legszebb karácsonyi ajándék Reményi fényképszalonjából.

— **Nyugtalanág Csehországban.** Prágából jelentik: A Rasin pénzügyminiszter ellen elkövetett merénylet miatt az egész országban tüntetésektől tartanak. A kormány és a rendőrhatságok megtették a szükséges intézkedéseket az esetleges rendezavarások megakadályozására. A csehszlovák fascisták elhatározták, hogy továbbra is támadólag lépnek fel több olyan lap ellen, amelyek nekik nem rokonszenvesek.

— **A cseh pénzügyminiszter állapota jobbra fordult.** Prágából jelentik, hogy dr. *Rassin* pénzügyminiszter állapota hétfőn jobbra fordult. Az orvosok lemondtak arról a tervről, hogy a súlyosan sérült pénzügyminiszterből újabb operáció útján megkíséreljék a golyók eltávolítását, mert ez nem eredményezne *Rassin* állapotában javulást, hanem még súlyosabbá tenné helyzetét.

— **Esik Zürichben a szokol.** Zürich jelentés szerint a *Rassin* pénzügyminiszter elleni merénylet következményeképpen hétfőn már erősen esett a zürichi tőzsdén a cseh valuta. A hétfői zárlat alkalmával a szokol 15.15-ön állott.

— **A novisadi rabló a rendőségen.** A Bácsmegyei Napló megírta, hogy *Futtak* és *Novisad* között egy ismeretlen egyén a városba igyekvő asszonyokat megtámadta és tőlük pénzt követelt. A tettest kinyomozták és elfogták. A rendőség a letartóztatott személy azonossága nem volt megállapítható, mert három nevet mondott be. A rendőség azt hiszik, hogy az elfogottat a rablótámadásokon kívül más bűntények is terhelik.

— **A novisadi zsidók választási mozgalma.** Novisadról jelentik: Vasárnap délután a novisadi zsidóság *Ernst* Bernát, a zsidó hitközség és a Cionisták elnökének vezetésével megbeszélést folytattak a választáson követendő egységes állásfoglalás tárgyában. A zsidóság vezetői arra törekcsenek, hogy az egész zsidóságot, amely 800 szavazattal rendelkezik, egységes állásfoglalásra bírják és elkerüljék a szavazatok megosztását, mert így remélnék kulturális engedmények elérését.

— **Eljegyzés.** *Molnár* M. *Mariska* és *Papp* Géza jegyesek. (Minden külön értesítés helyett)

Rosenstock Jolánka, *Pancevo* és *Krausz* Miklós gépészmérnök *Novi Sad* jegyesek. (Minden külön értesítés helyett)

Schreber Ernát eljegyezte *Bröder* Jenő a *Bröder* és *Fenyő* cég baltagja *Novisadról*. (Minden külön értesítés helyett)

Bröder Karola *Stanišić* és *Ungár* Lajos Srp. *Miletić* jegyesek. (Minden külön értesítés helyett)

— **Titokzatos gyilkosság.** *Becske*-rekről jelentik: Az eleméri csendőrség jelentést tett a becskereki ügyészségen, hogy *Tarras* határban késszurással a szíven meggyilkolva találták *Prvalac* *Dusan* jómódú tarrasi földművest. A titokzatos gyilkosság ügyében megindult a nyomozás.

— **A munkástőzsdék ügye.** *Becske*-rekről jelentik: A szociálpolitikai minisztériumtól rendelet érkezett, amely szerint a felállítandó munkástőzsdék felállításának költségeinek fedezésére a jövőben 1.8 százalékot kell levonni, amelynek felét a munkások, felét pedig a munkaadók tartoznak megfizetni.

— **Hirtelen halál.** *Novisadról* jelentik: *Fischer* testvérek villanyfelszerelési cégnél volt alkalmazásban *Bröder* *Adolf* hivatalnok. Hétfőn reggel, amidőn az üzletet ki akarta nyitni, összeesett és meghalt. A kórházba vitték, ahol megállapították, hogy halálát szívzérhűdés okozta.

Dr. Mezey *István* orvosi rendelőjét megnyitotta. Belgyógyászati rendelés. Férfi és női nemi betegségek modern gyógykezelése. Rendel: d. e. 8—11. és d. u. 3—5-ig. *Subotica*, *Cara Dušana*-ul. 6. (Vass *Adámmal* szemben.). Telefon: 695.

(*) *Dr. Vécsei* *Jenő* orvosi rendelője nemi betegek részére. Rendel délelőtt 7—9-ig. Délután 2-től fél 4-ig és 5—7-ig. Lakás: *Cyrrill*-metoda-tér 12. I. emelet, *Vojnich* *Piroska*-féle ház,

— **Dr. Müller Károly Henrik**, a budapesti egyetemi orv- és gége-
klinika v. orvosa és a beogradi ál-
lami közkórház fül- és gégeosztálya-
nagy négy éven át volt specialistája
rendel orv., szája, toros és fülbete-
geknek Beogradban Poenkareova
ulica 29 sz. alatt 11-től 1-ig és 3-tól
5-ig. Távbeszélő 990.

Dr. Ognjanov Sztefán ügyvédi iro-
dáját Cara Dušana-utca broj 6 alatt
(Vas Adámmal szemben) nyitotta meg.
Ertesítés. **Dr. Herman Károly** ren-
delése belbetegek részére Rudics-u. 2.
Telefon 734. Rendelés d. e. 8—11, d. u.
2—5-ig. Modernül felszerelt röntgen-
laboratórium. Atvilágítások, felvételek,
therápia.

— **Orvosi rendelő** bőr és nemi
betegek részére d. e. 9—1/2 11. d. u.
3—6-ig. (Salvarion oltások vérba-
josoknak) csecsemő és gyermek
betegeknek délelőtt 9—1/2 11-ig.
Dr. Kosztolányi Subutica. Ul. Wil-
sonova 34.

Dr. Andrejevics Andra fogászati spe-
cialista fogorvosi és technika műtermét
egyévi berlini és bécsi tanulmány után
megnyitotta és minden fogászati mun-
kát a legmodernebb kivitelen teljesít.
Fogászati laboratóriumban a technikai
munkákat fogorvosok részére is Alesch
ur, a bécsi fogászati egyetemi klinika
volt főnöke végzi. Rendel d. e. 9—12 és
d. u. 2—5-ig Kralja Petra Park 7. számú
házban az emeleten (volt Reichl-palota).
Telefon 4—52.

— **A magyar nyelvű aktivista
irodalom** Heumann Mór könyvke-
reskedésében kapható.

Hol lehet olcsón és jól étkezni? A
Fierst-étteremben. 1600 koronától van
abonama.

Dr. Kosztolányi Árpád orvos ren-
del Wilsonova-utca 34. szám alatt (a
polg.-iskola mellett) csecsemő- és gyer-
mekbetegek délelőtt 8—10-ig, bőr- és
nemi-betegeknek délután 3—5-ig. (Sal-
varsan-oltások vérbaajosoknak).

Az első orosz művészes balalajka
nagy zenekara Csernojagov György kar-
mester vezetése alatt ma és minden
este a Nemzeti-színház kávéházában
hangversenyez a legkiválóbb műsorok-
kal. Kezdeté este 8 órakor. Belépti-díj
nincs.

SPORT

Az alszövetség közgyűlése

Vasárnap, január 14-én rendes
évi közgyűlést tart a suboticei alszö-
vetség a Narod kávéház különter-
mében. Nem kell különös tehetség
annak bejósolására, hogy ez a köz-
gyűlés egyike lesz az alszövet-
ség legvilharsosabb közgyűléseinek.
Sportkörökben máris komolyan ké-
szülődnek a közgyűlési harcokra,
amelyek — a befentesek szerint —
végre megtisztítja majd a suboticei
sportéletet az utóbbi időben gazda-
gon ellepő anomáliáktól.

A közgyűlésen két párt fog küz-
deni a sportélet irányításáért. Az
eddig betöltött és fön kívánja tar-
kájával részben meg van elégedve,
védeni fogja azt a pozícióját, amit
eddig betöltött és fön kívánja tar-
tani azokat az állapotokat, amelye-
ket az alszövetség hatalmi szervein
keresztül az elmúlt évben meghono-
sított. Az ellenpárt, az elégedetlen
egyesületek pártja, amely a legéle-
sebb küzdelemre hajlandó, ezzel
szemben részben személyi, részben
munkaprogrammbeli reorganizálást
szeretne keresztülvinni az alszövet-
ségben, melynek jelenlegi működésé-
vel nincs megelégedve. Az ellenzék-
nek — mint hírlék — a közgyűlésen
az lesz a legfontosabb feladata, hogy
a sportbéke érdekében kiküszöbölje
az alszövetségből az eddig divott
klubpolitikát és hogy mentesítse azt
minden külső befolyástól. Szóba
fognak hozni a plénum előtt a vojvo-
dinai alszövetség kérdését is azzal
a céllal, hogy az egyesületeknek ez

ügyben tanusított álláspontját meg-
ismerjék. A két tábor között a harc
valószínűleg már a titkári jelentés-
sel kapcsolatban megkezdődik. A
közhangulatból ítélve — a közgyű-
lés többsége — kemény kritikát fog
mondani a vezetőség működéséről
és az ügyvezetés tagadhatatlanul
meglévő hibáiról.

A nagy összecsapás vasárnap te-
hát megtörténik. Hogy ki győz —
melyik párt — az ma még kétséges.
Mi mindenesetre azt szeretnénk, ha
pártok helyett — a céltudatos, ko-
moly, progresszív szellemű sportpo-
litika diadalmaskodnék, olyan sport-
politika, amely a fejlődés útjaira
vinné végre a suboticei alszövetség
hanyatló sportéletét.

Novisad: NAK—OSKV. 1:1 (1:0)
barátságos. A mérkőzés első félide-
jében a NAK volt fölényben, a má-
sodik félidőt viszont a OSKV uralta.
Mindkét csapatban a halvesor vég-
zett jó munkát.

SZINHÁZ

A heti műsor. Kedden este A 13.
bérletben a »Sokica« népszínmű ke-
rül színre, míg szerdán Strauss Jo-
hann »Böregér« című operettje ke-
rül színre bérletszünetben. Csütör-
tökön megismétlik a »Böregér« elő-
adását, míg pénteken délután két
órákor iskolai előadáson »Lumpá-
cius vagabundus« kerül színre. Pént-
teken este lesz a színházban Cveta
Cindro nagy dal és opera-estéje. —
Az »Ördög« előadását a szintársu-
lat ismét elhalasztotta.

TŐZSDE

Beograd, január 8. A tőzsde ma zárva
van.
Novisadi terménytőzsde, január 8. A
tőzsde ma zárva van.
Zagreb, január 8. Zdrlat: Dollár 92—
92.75. Páris 654—658. Milanó 447—479.
Prága 266—268. Zürich 170.80—170.85.
Berlin 1.05—1.13. Bécs 0.13.25—0.13.45.
Budapest 3.71—3.70.

RAPID

a legtokéletesebb és legbiztosabb
Gillette-élesztő
Olajkővön éleszt! Könnyű, kényelmes
kezelés! Az egyetlen készülc, mely
valóban komoly munkát nyújt! Nagy
megtakarítás pengékben! Gári terakat
a Valóságban kizárólag
Temner optikusnál
Subotica, Kralja Aleksandra
ulica 11. 5928

(*) **Dr. Müller Károly Henrik**, a
budapesti egyetemi orv- és gége-
klinika v. orvosa és a beogradi ál-
lami közkórház fül- és gégeosztálya-
nagy négy éven át volt specialistája
rendel orv., szája, toros és fülbete-
geknek Beogradban Poenkareova
ulica 29 sz. alatt 11-től 1-ig és 3-tól
5-ig. Távbeszélő 990.

VALÓDI
**„ERENJI“
DIANA**

sósorszesz.
Kis üveg ára . Din. 6—
Közép „ „ . Din. 16—
Nagy „ „ . Din. 23—
Mindenütt kapható!

BERSON

**GUMMISAROK
ÉS TALP**
MEGÓVJA LÁBBELIJÉT TARTÓSAN
ÉS ELEGÁNSAN.

Kapható minden jobb bőrkereskedésben. Nagyban:
BERSON-KAUCSUK R. T. ZAGREB, WILSON-TRG 7

KOVÁCSSZÉN

minősége az OSTRU-KARWIN szénnek felel meg,
állandóan kapható vaggontételekben is

Deutsch Károly

fa- és szennagykereskedőnél PANCSEVO 8975

A leghasznosabb és legalkalmasabb ajándék

az amerikai Singer-varrógép

családok részére, valamint ipari és gyári célokra
Eladás havi és heti részletfizetésre (24 hó alatt)

Raktáron van
Singer Singer
varrótű cérna
Singer Singer
olaj selyem és mindenféle
pótalkatrészek

Singer-varrógép Bourne & Co. New-York
Subotica, Strosmajerova ulica 7.

Képviseletek: Sombor, Apatin, Odzaci, Bozdán, Topola, Starakanizza
Senta, Ada. Központi képviselet az S. H. S. királyság részére: Zagreb
Maruličeva ul. 5. Képviselet minden nagyobb városban. 8971

Építésszek és építők figyelmébe!

Villanyerőre berendezett asztalos telep.

Az egész ország területére legolcsóbb árban készítünk meg-
rendelések után, rajzok szerint, épület, portál, üzletberendező-
seket, parkettázást és bútortokat legmodernebb kivitelen. —
Árajánlatokat leggyorsabban eszközlünk.

SZENTI ÉS VIRÁGH CÉG, SUBOTICA

BENE SUDAREVIČ ULICA 6971

Kereskedők figyelmébe! Zárszámadá-
sok készítését, valamint azok előmün-
kálatait, a kereskedelem bármely ágá-
ból, a legnagyobb diszkrécióval elvál-
lalom. Cim a kiadóhivatalban.
Gyomorfiás, étvágyhiány, emésztési-
zavarok, melyek gyakran csakis a be-
iek renyhességnek következményei, a
Ferenc József keserűviz használata
folytán rövidesen elmúlnak.

NYILTTÉR.

Leszámítoló és Népbank R. T. fájdalommal jelenti, hogy

MIKE ISTVÁN

az intézetnek 22 év óta hűséges hivatal-szolgája 1923. január 7-én csendesen elhunyt.

Az elhunytat 1923. január 9-én d. u. 3 órákor fogjuk a városi köztemetőből a református vallás szertartása szerint a bajai temetőben örök nyugalomra helyezni.

Beke hamvaira!

Leszámítoló és Népbank rt.

Felkérem azon urat ki e hó 4-én a d. u. 4 órákor kiinduló Beograd-Subotica gyorsvonaton vagy este 8³⁰ induló Subotica-Senta személyvonaton kis sárga bőrkézitáskát kicserélte, küldje azt vissza az alant jelzett címre, hol sajátját visszaszolgáltatom.

Pollák N. Nándor

Senta.

135

E sörrendű vágott bükkfa házhoz szállítva métermázsanként

200 korona

Ajánlunk köszület, faszenet vágontételeiben, mérsékelt áron

Vuković és Társa

Lička ulica 9. sz. (Sencanski putból befordulni.)

Telefon 450.

9222

Subotica I. o. Fővámbivatal
20667 sz.

Hirdetmény.

A subotica I. o. Fővámbivatal 1923. január 12-én d. e. 9 órákor a vámraktárban a következő ki nem váltott vámköteles küldeményeket nyilvános árverésen a legjobbat ígérőnek eladja:

Psz.	Mennyiség	Jel	Súly	Az áru megnevezése
1.	1 láda	L. G. 239	348 kg	pamutszövet
2.	6 láda	S. R. 882/5	242 kg	fekete bádogáru
3.	6 láda	BFS 231/6	919 kg	idegen nyelvű tankönyv
4.	4 keret	FB 1/4	200 kg	alumínium folyóirat
5.	1 köteg	K Nr. 30	42 kg	vasdrótkészítmény
6.	1 láda	lb 135	27 kg	rézárú
7.	2 láda	RV 2358/9	1580 kg	textilgép
	1 láda	RV 2360	392 kg	textilgép-alkatrész
8.	1 láda	S. 7.	48 kg	kep kerettel
9.	1 hordó	G. D. 4.	275 kg	földfesték
10.	1 darab	E. 2	11 kg	fatábla
11.	1 köteg	E. 1.		2 használt tábla
12.	7 hordó		1417 kg	festék
	160 zsák		8000 kg	kaolin festék
	4 bála	161/4	35 kg	kendőszalag
	1 zsák	165	20 kg	bádogáru
	70 drb		578 kg	kenderáru
	400 drb		980 kg	technikai kellékek
13.	3 kosár	155/3	135 kg	lakkfesték
14.	1 darab		10 kg	ekealkatrész
15.	1 láda	BK. 620	83 kg	vasáru
16.	2 darab		85 kg	vasáru
17.	1 rekesz	BM.2000	7 kg	vasáru
18.	1 rekesz		6 kg	vasáru
19.	1 rekesz	P. 1	6 kg	kaucukáru
20.	1 darab		16 kg	vasáru
21.	1 láda	A-17	160 kg	ablaküveg
22.	1 láda	A-16	85 kg	ablaküveg
23.	1 köteg	352	66 kg	faáru
24.	1 köteg	352	30 kg	vasáru

I. o. Fővámbivatal.

VALÓDI CLUB PAPIR VALÓDI

Gyári lerakata és főelárusítója

BEDŐ TRAFIK SUBOTICA

Legolcsóbb árak. Szállítás vidékre is utánvétellel illetőleg a pénz előzetes beküldése ellenében.

Eladó földbirtokok

50—1000 lánca 2200 négyszögű bácskai minőségű föld, agrárreformtól mentes, 2000—4000 dinár lánconként, közel 10.000 lakosu városhoz Makedoniában. — Feles bérlőket keresek 50 lánca megműveléséhez. Közelebbi — Hauszer fakereskedő Novi-Verbász. 64

Gazdák figyelmébe!

Buzaocsu, konkoly, árpa és tengeridara, ugyszintén korpá állományban a legolcsóbb napi áron kapható.

Berger Jakab villanymalma

Telefon 328.

A legjobb tőkebefektetés.

Előnyomda sablonkészítőgépek, többszáz fasablonnal és 2000 papírsablonnal, a legújabb mintákkal, pult, cégábla, festék stb. olcsón **ELADÓ.**

GRÜNBERGER MÁRKNE

STARI BEČEJ

139

Egészséges idel

boszniál dió

kapható a legolcsóbb napi áron:

Frankopanska ulica 22.

Zopf Henrik-féle raktárban.

Weitzenfeld és Társa
Subotica

Iroda: Városi bérpalota. — Telep: Senta-
Távíratcim; KENDERIPAR.

Telefon 190. Alapítva 1902.

PONYVA

ELADAS ÉS KÖLCSÖNZÉS.

AJÁNL:

Lópokrócot, tűzoltó és kerti tömlőket, új lisztes, gabonás, gyapju, toll, komló és szalmazsákokat, madrac és roletta szöveteket jutából és lenből, mindennemű házivásznat. Zsineg, kötél és hevederek.

Elsőosztályu kévekötők, marokrakók, fűkaszálók

Képviselők keresetnek

valamint az összes alkatrészek a MC CORMIK. Mussey Haris stb. amerikai aratógépekben. — Mindenféle **mezőgazdasági gépeket** szállít

„ERMA“
KNOTEK és TÁRSA
Novisad
Strandut

LIFKA BIOSKOP

JOE MAY mindeddigig
főművelő remekműve.

Hindu síremlék

III. részben.

Főszereplők: Mya May, Olaf Föns, Erna Morena,
Conrad Veidt, Lya de Putti.

Eddig még nem látott pazar pompával elkészített film, a világ legjobb színészeinek közreműködésével.

Első bemutató nap
január 11-én
csütörtökön.

Jan. 8-tól
Jan. 10-ig
hétfőtől
szerdáig

KÖZZÉ

Ezren egy ellen

1001 kaland 3 részben. Főszerepben: **MACISTE.**
III. rész: **Maciste győzelme 5 felvonásban.**

Vadászok!

Vadászfegyver és vadászlőszer
szükségletüket legolcsóbban

BATA V. FIA

Subotica, Aleksandrova u. 7.
vadászfegyver és vadászlőszer
nagykereskedésben szerezhetik be.

JANSEN FILS BELGA FEGYVERGYÁR
gyártmányainak eladása jótállás mellett.

Nagy raktár Bayard Ogris és Sauer
fegyverekben.

ANGOL ÉS NEMET PATRONOK.

Tessék próbavásárlást tenni.

Eladás nagyban és kicsinyben.

Állatokat preparálunk.

Árjegyzék ingyen.

S. H. S. KIR. LŐPORELADÁS

7904

SZESZ-

ÉLESZTŐ

naponta friss kapható

„Bačka” Fabrika Spiritusa i Kvasca
cégnél Subotica. — Telefon 875.

Fagykenőcs

fagyást pár nap alatt teljesen meggyógyít.
Kapható:

LACKNER DROGERIÁBAN

Kralj Aleksandra ulica, Hotel Nacionalal szemben.

Vas- és fémöntvényeket

gyárt, nikkeloz
és galvanizál:

9383

KRAUSZ

VELKI-BECKEREK,
a törvényszéki palota mellett.
TELEFON SZÁM 329.

ÜZLET

berendezéssel
ELADÓ.

L. Bokolska ulica 13.
Kérdezősködni a tulajdo-
nosnál délelőtt. 148

**LIFKA
BIOSKOP**

Siessen jegyeket biztosítani a
HINDU SIREMLÉKHEZ!

Apróhirdetések

Telefonon nem adunk hirdetést. Egyekben felvilágosított.
Apróhirdetés egy szó 3 K, vastagbetűs és elmozdított
kétszeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 30 K
Apróhirdetéseket felvesz Szubotica a kiadóhivatal
Alexandra-utca, Leibach-ház és Schlanger hirtlap-
terüde a vasúti park mellett. Vidékre valameny
felárusított. Előfizetési díj havonként 30 din., negyedévre 90 din.
Kérdezősködésekhez válaszolyog mellékelendő.
Állástkeresők az apróhirdetési díj felét fizetik.

FOGLALKOZÁS

Intelligens német kisasszony, több éves bizonyítványokkal állást keres egy- két gyermek mellett. Cím a kiadóba. 116

Úgyes pincérányok felvételnek az Oficirski Domban. 89

Keresek egy megbízható izr. családból való idősebb leányt vagy asszonyt, aki kőser háztartás vezetését vállalná két cseléd mellett. Ajánlat „Tisztaság” jelíggel a kiadóba küldendő. 27

Français donne leçons tres bon marchées. Poste restante M. Bask. 60

Pénztáros - kisasszony és irodai erő azonnali belépésre kerestetik. Szerb nyelv tudása megkívántatik. Medjanski i drug vaskereskedők, Subotica. 66

Szerb, horvát, német és magyar nyelvet beszélő, a posztószakmában jártas segédet keres helybéli elsőrangú posztóruház. Írásban is jártas előnyben. Ajánlatok „Megfelelő” jelíggel a Pallas hirdető-irodába keretnek. Subotica, Jelašičeva 3. 75

Kovács tüziember és bogár gépmunkás azonnal beléphet. Bihar kocsigyártó Subotica. 149

Egy önálló munkás cukrász segéd azonnal felvétetik. Ljudevit Kertész Cakovec 145

Feles konyhakertészt keresek Idamajori gazdaságomba. Halbröhr József földbirtokos — okleveles gazda Subotica 142

Füszerezéged idősebb, komoly munkaerő, állást keres február 1-i belépésre. Jelenleg ötödik éve Subotican egy nagyobb üzletben működik. Megbízhatóságára garanciát ad, 20 évi tapasztalata és nagy helyismerete garancia. — Szerb, magyar és német nyelvet bírja. Cím a kiadóban. 137

Vegyeskereskedésbe segéd keresetek felvételre. Cím: Krieshaber Dezső — Bajski part. 135

Ápolónő intelligens, szolid felvétetik. Ajánlatok délután 2-4 óráig. Schulmann Visonova ul. 21 sz. 122

Zongoragyártást vállalja Cím a kiadóban. 123

Jobb családnál jó házi-össz kapható. Cím a kiadóban. 136

VÉTEL-ELADÁS

Palicson barna hálószobaberendezés eladó. Érdeklődni Montalion-villa, negyedik kiterőnél. 45

Úvegeket, használtat magas áron vesz 3 deciliter-nél nagyobbakat minden mennyiségben. Kalmár vegyipar Subotica VII. Zmaj-Jovin trg. br. 5. 112

Ióforgalmu fűszerezés berendezéssel eladó, lakás a házban. Cím a kiadóban.

Szélmalom gőzhajtásra is berendezve, az adai ormon eladó. Kovács Ferenc, Bačko Petrovoselo. 73

Asztalos-műhely berendezéssel együtt eladó. Cím: Pallas hirdető-iroda. Subotica, Jelašičeva 3. 53

Zongora honnan eladó. V. Magyarszka ut. 10 sz. 142

KÜLÖNFÉLE

HULLADÉKÉRT PÉNZT. Legmagasabb napi árban veszünk vörös, sárgaréz, ólom, horganyt, öntött vas-hulladékot. Megyanszky és Társa vaskereskedők Subotica (a városház átellenében). Telefon 360. 6028

Pöstyénbe nem kell utaznia, ha reumáját, schiását gyógyítani akarja, mert eredeti pöstyéni iszapot kaphat az illés-gyógyszertárban főpostával szemben. 59

Perzsaszőnyeg minden méretben megvételre keres Balog Lina virágüzlet. Ugyanott naponta friss élő- és cserépvirág kapható. 52

Friss narancs és citrom szilva, szilvalekvár, szep dő, aszaltkörte (kruska) koszorufüge, szálfüge, orosz hal, hering, sardínia, mindenféle fűszer és gyarmataru Klein Géza nagykereskedő cégnél Subotica.

Butorozott szoba keresek férfi részére. Cím: Müller Gyula Aleksandrova ulica. 147

Négyszobás lakást a beltéren magán felépést fizetnek. Cím a kiadóban. 152

Egy

I. fogtechnikus segédet keres.
Dr. Rajković fogorvos
Novi Sad
Grčko Školca ul. 6.

SÓ

Finoman őrölt kősó, vagon és kisebb tételekben azonnali szállítással a legolcsóbban kapható.

Gausz János sómalmában
NOVISAD, FUTOŠKI PUT 66. TELEFON 8.

Lifka

Jan. 7-től
Jan. 10-ig
csütörtöktől
vasárnapig

A picadilli leány

(Az ellőnt ékszer)

II-ik rész, 5 felvonásban.

Főszereplő: **LYA MARA, HUSZÁR KÁROLY.**

Fontos vaskereskedőknek

PETRIĆ & KRSTIĆ

vaskereskedők
BEOGRAD—SAVA

A következő cégek egybeszerítői:

A. Supan, Krop fujtatógyár,
Lesnhardt & Co. Berlin, Schönberg
eredeti H-patkósarok gyár.

Mindkét gyár gyártmányaiából minden méretben legelőnyösebb árak mellett állandó nagy raktár. 9504

Kubikos talicskákat

vasalva és vasalás nélkül készit

Első Sombori Kocsigyár

Napi teljesítmény 200 drb.

KÉRJEN ÁRAJÁNLATOT!

Elsőrendű őrölt

Konyhasó

kapható kilogrammonként K 14.50-ért
jutászákkal együtt az

„UNION” KERESKEDELMIR.T.
subotica magtárában átvéve.

Műlábak, műkezek,

egyenestartó
fűzők készítő
és javító műhelye

Schönbrunn Subotica,
Pašičeva 5. Telefon 275.

Fifi Krem

és kölni víz
készíti

PINTÉR FERENC
SZENT JÓZSEF
gyógytár a nagytemplom
mellett. Subotica. 6656

LIFKA BIOSKOP

A legszebb, legjobb film!
HINDU SIREMLÉK
III. RÉSZBEN.